

**INFORMÁCIA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOV ZASADNUTIA EURÓPSKEJ
RADY A ZASADNUTIA EURÓPSKEJ RADY (ČL. 50) V DŇOCH
21.-22. MARCA 2019 V BRUSELI**

V dňoch 21.-22. marca 2019 sa v Bruseli uskutočnilo **zasadnutie Európskej rady a zasadnutie Európskej rady podľa článku 50 Zmluvy o EÚ**. Delegáciu SR viedol predseda vlády SR P. Pellegrini.

1. ZHRNUTIE

Samitu dominovala najmä téma brexitu v súvislosti s blížiacim sa termínom možného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ. V úvode rokovania **Európskej rady (čl. 50)** vystúpila premiérka T. Mayová s jej požiadavkou na **predĺženie lehoty vystúpenia** Spojeného kráľovstva z EÚ **do 30. júna 2019**, aby bol zabezpečený dostatok času na implementáciu dohody o vystúpení v prípade jej schválenia v britskom parlamente. Lídri v snahe napomôcť schváleniu dohody o vystúpení **odsúhlasili dokumenty prijaté v polovici marca v Štrasburgu na úrovni Juncker–Mayová**. Ďalej lídri rozhodli o udelení predĺženia **do 22. mája 2019** za predpokladu, že britský parlament dohodu v priebehu nasledujúceho týždňa schváli. Ak dohodu parlament neschváli, odklad platí len **do 12. apríla 2019**. Do tohto dátumu sa Spojené kráľovstvo musí rozhodnúť, či usporiada voľby do Európskeho parlamentu, čo by otvorilo dvere prípadnému dlhšiemu odkladu brexitu.

V druhý deň samitu na riadnom zasadnutí **Európskej rady** boli prijaté závery k témam: **1) zamestnanosť, rast a konkurencieschopnosť, 2) zmena klímy, 3) vonkajšie vzťahy a 4) zabezpečenie slobodných a spravodlivých volieb a boj proti dezinformáciám.**

Zasadnutiu Európskej rady dominovali dve témy – vzťahy s Čínou a klimatická politika. Vo **vzťahu k Číne** lídri zdôraznili podporu **jednotného postupu a pragmatického prístupu** voči Číne. Rezovali najmä témy ako nedostatočná **reciprocita** v prístupe na čínsky trh pre európske firmy, zapojenie Číny do **modernizácie WTO a kybernetická bezpečnosť**. Opakovane zazneli výzvy na spoločnú politiku EÚ k 5G sieťam. Vo svojich vystúpeniach viaceré členské štáty **vyzdvihli aj Spoločné oznámenie** Európskej komisie a Vysokej predstaviteľky EÚ pre vonkajšie vzťahy a bezpečnostnú politiku „EÚ – Čína: strategická vízia“.

V rámci **klimatickej politiky** sa potvrdil rozdiel medzi ambicióznejšími štátmi presadzujúcimi dosiahnutie **klimatickej neutrality EÚ do roku 2050** a tými, ktoré upozorňujú na **možné dopady** nevyváženej klimatickej politiky **na konkurencieschopnosť** európskeho priemyslu. K téme sa lídri vrátia **na júnovom zasadnutí Európskej rady**.

Závery k **ostatným témam** boli prijaté bez väčšej diskusie. Členské štáty vyzvali Európsku komisiu, aby **do konca roku 2019 predložila dlhodobú víziu priemyselnej budúcnosti EÚ** vrátane konkrétnych opatrení na jej realizáciu. Nosnou témou záverov k **jednotnému trhu** bola snaha o posilnenie hospodárskeho rastu a globálnej konkurencieschopnosti EÚ, pričom diskusia bola venovaná najmä **pravidlám hospodárskej súťaže**. Lídri tiež prijali závery ohľadom **boja proti dezinformáciám** v kontexte nadchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu. V oblasti vonkajších vzťahov sa závery venujú aj **5. výročiu anexie Krymu** a pomoci krajinám postihnutým **cyklónom Idai**.

2. PRIEBEH ROKOVANIA

Stretnutie predsedov vlád V4 s komisárkou pre obchod C. Malmströmovou (21.03.)

Pred rokovaním samotnej Európskej rady sa uskutočnilo stretnutie **predsedov vlád V4 s komisárkou pre obchod C. Malmströmovou**, ktoré sa konalo z iniciatívy českého premiéra A. Babiša. Témou boli **obchodné rokovania medzi EÚ a USA**. A. Babiš informoval o výsledku svojich rokovaní s prezidentom D. Trumpom. Podľa D. Trumpa sú **obchodné vzťahy medzi EÚ a USA nevyvážené**, príkladom čoho sú clá na automobily. Súčasné americké clá na dovoz áut dosahujú 2,5%, avšak dovoz áut do EÚ je zaťažovaný 10% clom. Komisárka C. Malmström zdôraznila, že je nutné nastoliť **pozitívnu agendu a budovať dôveru** v obchodných vzťahoch EÚ – USA. **Mandáty na rokovania** s USA o tzv. „malej“ **obchodnej dohode** pre **priemyselné produkty** majú byť schválené na najbližšej Rade pre všeobecné záležitosti **v apríli 2019**. Ďalším nemenej dôležitým krokom je **dohoda o uznávaní štandardov**, ktorá má síce technický charakter, avšak môže mať pozitívny dopad na vzájomné obchodné vzťahy. Komisia očakáva, že po vstupe do platnosti oboch dohôd stúpne export z USA do EÚ o 9%. Naopak, vývoz z EÚ do USA by mal stúpnuť o 8%. Podľa C. Malmströmovej D. Trump rešpektuje, že **poľnohospodárske produkty** nebudú nateraz zahrnuté do rozsahu obchodnej dohody.

Zasadnutie Európskej rady čl. 50 (21.03.)

Európska rada (čl. 50) sa konala v prvý deň samitu lídrov. V úvode T. Mayová požiadala lídrov EÚ27 o **schválenie dohody zo Štrasburgu**, čo má potenciál zvýšiť šancu schválenia dohody o vystúpení v britskom parlamente. Ďalej požiadala o **predĺženie lehoty vystúpenia do 30. júna 2019** z dôvodu zabezpečenia dostatku času na implementáciu dohody o vystúpení v prípade jej schválenia. Naznačila však, že aj **predĺženie do 22. mája 2019**, ktoré je menej problematické vo vzťahu k voľbám do Európskeho parlamentu, by bolo pre ňu prijateľné. Na otázky lídrov ohľadom zhodnotenia šance na schválenie dohody o vystúpení v parlamente, resp. o krokoch po prípadnom opätovnom neschválení dohody, T. Mayová nedala jasnú odpoveď.

Po vystúpení T. Mayovej nasledovala politická debata lídrov EÚ27 k téme **predĺženia lehoty vystúpenia** Spojeného kráľovstva z EÚ. Do pozornosti sa dostal dátum **12. apríl 2019** ako deň po tom, čo sa Spojené kráľovstvo musí rozhodnúť, či sa zúčastní volieb do Európskeho parlamentu. Lídri diskutovali aj o tom, či **podmieniť udelenie predĺženia** súhlasom s dohodou o vystúpení v britskom parlamente. Nakoniec lídri súhlasili s takýmto podmieneným predĺžením členstva Spojeného kráľovstva v EÚ **do 22. mája 2019**, no zároveň udelili **predĺženie do 12. apríla 2019** aj pre prípad, že dohoda v britskom parlamente schválená nebude. Lídri taktiež formálne schválili dokumenty prijaté v marci na úrovni **Juncker–Mayová v Štrasburgu**. V prípade neschválenia dohody v britskom parlamente sa predpokladá konanie **mimoriadneho samitu 12. apríla 2019**.

Zasadnutie Európskej rady (22.03.)

Úvod druhého dňa samitu bol venovaný stretnutiu s lídrami Nórska, Islandu a Lichtenštajnska k **25. výročiu vzniku Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)**, počas ktorého lídri z oboch organizácií vyzdvihli vzájomnú spoluprácu a prínos EHP k európskej integrácii. Následne lídri pokračovali v rokovaní vo formáte EÚ27 (pozn.: *T. Mayová sa ráno ešte pred začiatkom programu druhého dňa samitu vrátila do Londýna.*). Ako prví vystúpili **prezident Rumunsko K. Iohannis** s informáciou o stave implementácie záverov decembrovej Európskej

radu a **prezident Európskej centrálnej banky M. Draghi** s informáciou o ekonomickej situácii EÚ.

Nasledovala diskusia o **obchodných vzťahoch s Čínou** v kontexte prípravy samitu EÚ-Čína, ktorý sa bude konať 9. apríla 2019. Na úvod diskusie vysoká predstaviteľka F. Mogherini informovala o vzťahoch medzi EÚ a Čínou. Pozitívne vidí spoluprácu Číny s EÚ v regionálnych otázkach ako **KLDR** a **Afrika**. Považuje za dôležité udržať s Čínou aj dialóg o **ľudských právach**. Lídri následne viackrát zdôraznili podporu **jednotného postupu** členských štátov voči Číne a potrebu **pragmatického prístupu**. Rezovali témy ako **nedostatočná reciprocita** v prístupe na čínsky trh pre európske firmy, zapojenie Číny do **modernizácie WTO** a **kybernetická bezpečnosť**. Pri poslednej menovanej téme sa skloňovala firma Huawei a jej záujem o budovanie **5G sietí** v Európe. Opakovane zazneli výzvy na spoločnú politiku EÚ k 5G sieťam. Nadchádzajúci **samit 16+1** v chorvátskom Dubrovniku, ktorý sa bude konať 12. apríla 2019, vnímajú mnohí lídri neparticipujúcich krajín ako naštrbovanie jednoty EÚ. Účastnícke štáty argumentujú naopak možnosťou na zlepšenie vzájomnej hospodárskej spolupráce.

V diskusii ku **klimatickej politike** EÚ sa potvrdilo rozdelenie štátov na dve skupiny. Prvá skupina požadovala ambicióznejší prístup s cieľom **dosiahnuť klimatickú neutralitu EÚ do roku 2050**. Na druhej strane časť členských štátov argumentovala výzvami, pred ktorými stojí **automobilový priemysel**, ako aj dopadom na globálnu konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. Lídri sa zhodli na pokračovaní diskusie k tejto téme **na júnovom zasadnutí Európskej rady** tak, aby EÚ definovala svoju pozíciu ešte pred Klimatickým samitom OSN, ktorý sa bude konať v septembri v New Yorku.

V oblasti **jednotného trhu a priemyslu** boli bez väčšej diskusie prijaté závery k **posilneniu hospodárskeho rastu a globálnej konkurencieschopnosti EÚ**. Diskusia sa zúžila najmä na otázku **pravidiel hospodárskej súťaže** v reakcii na nedávne rozhodnutie Európskej komisie o zamietnutí zlúčenia spoločnosti **Siemens** a **Alstom** z dôvodu ohrozenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Tu sa však nepodarilo nájsť medzi lídrami zhodu, keďže liberálnejšie krajiny v tom vidia snahu o **protekcionalizmus**. V oblasti **jednotného trhu** lídri v záveroch vyzvali na odstraňovanie zostávajúcich prekážok na trhu s dôrazom na sektor služieb, posilňovanie postavenia digitálnych služieb, zlepšenie prístupu k dátam a ich využívania či zvýšenie investícií do výskumu a inovácií. Členské štáty vyzvali Európsku komisiu, aby **do konca roku 2019 predložila dlhodobú víziu priemyselnej budúcnosti EÚ** vrátane konkrétnych opatrení na jej realizáciu.

Európska rada bez diskusie schválila závery k **boju proti dezinformáciám** ako signál pred nadchádzajúcimi voľbami do Európskeho parlamentu. Pri príležitosti **5. výročia anexie Krymu** Ruskom EÚ pripomenula tento akt porušenia medzinárodného práva a potvrdila podporu zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny. Lídri tiež vyjadrili ochotu podporiť krajiny postihnuté **cyklónom Idai**.

3. HLAVNÉ VÝSLEDKY SAMITU

Výsledky zasadnutia Európskej rady podľa čl. 50 (21.03.)

- Dohoda o vystúpení **nie je otvorená** na opätovné prerokovanie.
- Európska rada schvaľuje dokumenty prijaté na úrovni **Juncker–Mayová v Štrasburgu**.
- Európska rada **súhlasí s predĺžením lehoty vystúpenia do 22. mája 2019**, ak britský parlament na budúci týždeň schváli dohodu o vystúpení.
- Ak britský parlament dohodu o vystúpení na budúci týždeň neschváli, Európska rada **súhlasí s predĺžením do 12. apríla 2019** a očakáva, že Spojené kráľovstvo pred týmto dátumom poskytne informácie o ďalšom postupe.

Výsledky zasadnutia Európskej rady (22.03.)

Hlavným výsledkom zasadnutia Európskej rady dňa 22. marca 2019 v Bruseli sú **závery Európskej rady**, ktorých základné elementy možno načrtnúť nasledovne:

Zamestnanosť, rast a konkurencieschopnosť

- **Jednotný trh** by sa mal ďalej **prehlbovať** a **posilňovať** s osobitným dôrazom na rozvoj ekonomiky **služieb** a posilňovanie postavenia digitálnych služieb. Musia sa odstrániť zostávajúce neopodstatnené prekážky a nesmú sa vytvárať nové. Európska komisia má **do marca 2020** vypracovať **dlhodobý akčný plán lepšej implementácie a presadzovania pravidiel jednotného trhu**.
- Európska rada vyzýva Európsku komisiu, aby **do konca roku 2019** predložila **dlhodobú víziu priemyselnej budúcnosti EÚ** vrátane konkrétnych opatrení na jej realizáciu.
- Očakáva sa odporúčanie Komisie týkajúce sa zosúladeného prístupu k **bezpečnosti sietí 5G**.
- EÚ musí podnietiť väčšiu mieru podstupovania rizika a zvýšiť investície do **výskumu a inovácie**, aby si udržala globálnu konkurencieschopnosť.
- Európska rada sa zasadzuje za **otvorený multilaterálny obchodný systém** založený na pravidlách, ktorého jadrom je zmodernizovaná **Svetová obchodná organizácia (WTO)**.
- Európska rada vyzýva na plnenie všetkých častí **spoločného vyhlásenia USA a EÚ z 25. júla 2018**.
- EÚ musí zároveň chrániť svoje záujmy pred **nekalými praktikami tretích krajín**, pričom by mala naplno využívať nástroje na ochranu obchodu a naše pravidlá verejného obstarávania, ako aj zabezpečiť **účinnú reciprocitu**.
- Európska rada vyzýva na **obnovenie rokovaní o nástroji EÚ pre medzinárodné verejné obstarávanie**.
- Európsky rámec na **preverovanie zahraničných investícií** umožní členským štátom zaoberať sa investíciami, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo verejný poriadok.

Zmena klímy

- Európska rada potvrdzuje svoj pevný záväzok vo vzťahu k **Parížskej dohode**.
- Európska rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ do roku 2020 predložila ambicióznu dlhodobú stratégiu, v ktorej sa v súlade s Parížskou dohodou vyjadrí úsilie o **klimatickú neutralitu**, pričom sa zohľadnia **osobitosti jednotlivých členských štátov a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu**.
- Súvisiaci prechod musí byť pre všetkých **spravodlivý a sociálne vyvážený**.

Vonkajšie vzťahy

- Európska rada pripravila **samit EÚ – Čína**, ktorý sa má konať 9. apríla 2019. Vymenila si názory na **celkové vzťahy s Čínou v globálnom kontexte**.
- Záväzok EÚ vo vzťahu k **zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny** zostáva pevný aj päť rokov po **protiprávnej anexii Krymu** a Sevastopola Ruskom.
- Európska rada vyjadruje hlbokú ľútosť nad ľudskými a materiálnymi stratami v Mozambiku, Malawi a Zimbabwe, ktoré si vyžiadal tropický **cyklón Idai**.

Zabezpečenie slobodných a spravodlivých volieb a boj proti dezinformáciám

- Európska rada vyzýva, aby sa ďalej **zintenzívnili koordinované snahy** o riešenie **vnútorných a vonkajších aspektov dezinformácií** a o ochranu volieb do Európskeho parlamentu a vnútroštátnych volieb v celej EÚ.
- Európska rada víta nedávne zriadenie **systému včasného varovania**.
- Európska rada vyzýva **súkromných prevádzkovateľov**, ako sú online platformy a sociálne siete, aby v plnom rozsahu implementovali **kódex postupov** a zabezpečili vyššiu úroveň zodpovednosti a transparentnosti.

4. ODPORÚČANIE A ĎALŠIE KROKY

- V súvislosti s rokovaniami so Spojeným kráľovstvom o odchode z EÚ odporúčame naďalej **intenzívne monitorovať vývoj schvaľovania právneho textu dohody o vystúpení** Spojeného kráľovstva z EÚ a ďalší postup v tejto otázke a zároveň **pokračovať v prípravách** na možnosť vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ **bez dohody**.
- V záujme zachovania globálnej konkurencieschopnosti európskeho priemyslu a s ohľadom na automobilový priemysel na Slovensku odporúčame zasadzovať sa za **spravodlivý a sociálne vyvážený prechod** na nízkouhlíkové hospodárstvo a dbať na zohľadňovanie **osobitostí jednotlivých členských štátov** pri dosahovaní cieľov Parížskej dohody.
- V oblasti **jednotného trhu** odporúčame aktívne sa podieľať na **odstraňovaní zostávajúcich prekážok, najmä v oblasti služieb**.
- V rámci obchodnej politiky odporúčame zasadzovať sa za **otvorený multilaterálny obchodný systém** založený na pravidlách a naďalej intenzívne monitorovať **vývoj obchodných rokovaní medzi Európskou komisiou a USA** s cieľom vyhnúť sa zo strany USA zavedeniu cieľ na automobily.
- V línii spoločného **Akčného plánu boja proti dezinformáciám** odporúčame podieľať sa na jeho **rýchlom a koordinovanom vykonávaní** a na rozhodnej, komplexnej a koordinovanej reakcii voči interným i externým dezinformáciám s cieľom zabezpečiť slobodné a spravodlivé voľby.
- Harmonogram prác na úrovni Európskej rady do júna 2019 (tzv. **Agenda lídrov**) odporúčame **reflektovať v rámci práce jednotlivých rezortov a včasnej prípravy pozícií SR**.